

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/13/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218200845
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2218200845.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154 zastúpený JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanému: M. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX, N. D., o zaplatenie 2.377,94 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 19Csp/34/2018-66 zo dňa 6. septembra 2018, v časti, v ktorej súd žalobu zamietol a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v časti uplatneného prevyšujúceho úroku ruší, späťvzatie žaloby sa v tejto časti pripúšťa a konanie sa o žalobe v tejto časti **z a s t a v u j e**.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v ostatnej napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

III. Žalovanému sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. konanie o žalobe v časti o zaplatenie 20 eur s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 29.06.2018 do zaplatenia zastavil (v dôsledku späťvzatia žaloby v tejto časti). Výrokom II. žalovaného zaviazal do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi 1.200,42 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 17.05.2018 do zaplatenia. Výrokom III. žalobu v časti o zaplatenie 1.157,52 eura s prevyšujúcim úrokom z omeškania zamietol a výrokom IV. žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 2,64%. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že žalobca nadobudol pohľadávku zo zmluvy o pôžičke na základe zmluvy o postúpení pohľadávok, čo žalovanému oznámil pôvodný žalobca (VÚB a.s.). V dôsledku toho treba v zmysle judikatúry (R 119/2003) vychádzať z toho, že žalobcovi ako postupníkovi vzniklo právo uplatňovať pohľadávky voči žalovanému (§ 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka; ďalej len OZ), čo sa prejavilo v uznesení súdu z 18.07.2018, č. k. 19Csp/34/2018-54, ktorým pripustil zmenu na strane žalobcu. Preskúmanou zmluvou o pôžičke sa veriteľ zaviazal žalovanému poskytnúť pôžičku v sume a za podmienok uvedených v zmluve a žalovaný sa zaviazal pôžičku vrátiť spolu s úrokmi. Takto vymedzený predmet zmluvy potom zodpovedá definícii zmluvy o pôžičke podľa § 657 OZ. Vzhľadom na záväzok poskytnúť peňažné prostriedky uzatváral veriteľ zmluvu o pôžičke v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a preto sa považuje za dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 OZ. Z absencie údajov v zmluve, ktoré by žalovaného identifikovali ako podnikateľa (IČO, DIČ, miesto podnikania, podnikateľský účel pôžičky), je zrejmé, že žalovaný pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a preto sa považuje za spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 OZ). Keďže predmetná zmluva o pôžičke bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vzťah z nej vyplývajúci je vzťahom zo

spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 ods. 1 OZ). Zároveň sa tým veriteľ považuje aj za veriteľa podľa § 2 písm. b) zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a žalovaný za spotrebiteľa podľa § 2 písm. c) tohto zákona.

2. Odplata za pôžičku bola v zmluve dohodnutá v podobe ročnej úrokovej sadzby 32 %. Takýto úrok však celkom zjavne presahuje rámec odplaty bežne požadovanej za poskytnutie peňažných prostriedkov v obdobných vzťahoch a podľa názoru súdu sa preto prieči dobrým mravom. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudok NS SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5Cdo 26/2011) pri dojednaní úrokov za poskytnuté peniaze totiž koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, v akej situácii dlžník uzatvára zmluvu, teda len veriteľ, ktorý sa „uspokojí“ s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR, s ktorým sa súd stotožňuje, je neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Súdu je známe (§ 186 CSP), že úroková miera nových úverov (spotrebiteľských úverov pre domácnosti na obdobie 1 - 5 rokov) bola v júni 2013 na úrovni 11,06 %. Odplata požadovaná veriteľom v tejto veci (32 %) presahovala túto úroveň viac takmer 3-násobne. Takýto exces treba bezpochyby vyhodnotiť ako podstatný a dohodu o úrokovej sadzbe ako neplatný právny úkon (§ 39 OZ). Dôsledkom neplatnosti dohody o úrokovej sadzbe, ktorá je v zmysle záverov obsiahnutých v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 26.04.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011, neoddeliteľnou časťou zmluvy o pôžičke, je potom neplatnosť celej zmluvy o pôžičke. Ak je zmluva neplatná, do úvahy prichádza posúdenie poskytnutého plnenia (istiny) ako bezdôvodného obohatenia plnením z neplatného právneho úkonu podľa § 451 ods. 2 OZ, z pohľadu, či by na jeho vydanie nemohol mať žalobca nárok podľa § 451 ods. 1 OZ.

3. Žalovaný je tak podľa § 451 ods. 1 OZ povinný vrátiť žalobcovi poskytnutú sumu pôžičky (2.500 eur) po odpočítaní toho, čo medzičasom uhradil (1.299,58 eura). Žalobca má teda nárok len na nesplatenú časť istiny vo výške 1.200,42 eura. Splatnosť záväzku na vrátenie bezdôvodného obohatenia nebola dohodnutá a nevyplýva ani zo zákona. Žalovaný je tak podľa § 563 OZ povinný plniť prvým dňom po tom, čo ho žalobca o plnenie požiadal. Keďže žalobca nepreukázal, či a kedy bol žalovanému doručený list s výzvou na zaplatenie dlhu (č. l. 10), mohol súd vychádzať len z toho, že žalovaný bol vyzvaný na plnenie až okamihom doručenia žaloby (pozri rozhodnutie NS SR, sp. zn. 7 MCdo 5/2014), k čomu došlo 16.05.2018. Od nasledujúceho dňa je žalovaný v omeškaní a od tohto dňa patrí žalobcovi podľa § 517 ods. 2 OZ nárok na úrok z omeškania vo výške určenej v § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. z. Vzhľadom na neplatnosť zmluvy o pôžičke tak žalobca nemá nárok na úrok a poplatky spojené s pôžičkou a súvisiace príslušenstvo. Takisto nemá nárok na zaplatenie 2,64 eura, ktoré skutkovo vymedzil ako náklady súvisiace s vymáhaním pohľadávky. V tomto zmysle totiž nepredložil žiadne dôkazy, z ktorých by vyplynula dôvodnosť a výška týchto nákladov. Súd preto žalobu v zostávajúcej časti zamietol (výrok III).

4. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) vychádzal súd z toho, že žalobca síce zavinil zastavenie konania svojím úkonom v podobe späťvzatia žaloby, no urobil tak preto, lebo žalovaný časť dlhu zaplatil po podaní žaloby. V dôsledku toho treba zavinenie v tomto zmysle pričítať žalovanému. Vo zvyšnej časti rozhodoval súd o trovách na základe zásady čiastočného úspechu v konaní podľa § 255 ods. 2 CSP. Vzhľadom na celkový pomer úspechu strán v konaní (1.220,42 eura : 1.157,52 eura, teda 51,32 % : 48,68 %) súd priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu 2,64 % trov konania (výrok IV).

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP vo výroku č. III, ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti zamietol a v súvisiacom výroku č. IV o náhrade trov konania a zároveň navrhol, aby odvolací súd podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.157,52 eura, s 5% úrokom z omeškania ročne od 17.05.2018 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobca zároveň navrhol, aby odvolací súd konanie vo zvyšnej časti uplatneného úroku z omeškania zastavil. Žalobca odvolanie odôvodnil tým, že súd nesprávne právne posúdil, že dojednaná odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru vo forme zmluvne dojednaného úroku je neprimeraná a v rozpore s dobrými mravmi. Žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 2.500 eur, ktorý sa zaviazal vrátiť v 60 pravidelných mesačných splátkach po 77,97 eura. Navýšenie úveru predstavuje len zmluvne

dojednaný úrok vo výške ročnej úrokovej sadzby 32%. Celková čiastka, ku ktorej zaplateniu sa žalovaný zaviazal predstavuje 4.678,20 eura. Celkové náklady spotrebiteľa s úverom predstavujú 2.178,20 eura. Odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nachádza svoje vyjadrenie v RPMN vo výške 32% zhodne s dojednanou úrokovou sadzbou, nakoľko jedinou odplatom poskytnutého úveru je len zmluvný úrok. Výška priemernej hodnoty RPMN pre úvery vo výške od 1.500 do 6.500 eur vrátane so splatnosťou od 1 do 5 rokov zverejnená naposledy v čase uzavretia úverovej zmluvy MF SR v súlade s § 21 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2013 so stavom ku dňu 31.03.2013 predstavovala 20,44% tak, ako je táto hodnota uvedená v úverovej zmluve (priemerná hodnota RPMN). Súdna prax zaujala názor, že postup súdu podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto len vo výnimočných situáciách, napr. v prípade šikanózneho výkonu práva účastníkom zmluvného vzťahu. Korektív dobrých mravov nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprímerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem. Nie výška úrokovej sadzby, ale celková výška odplaty vyjadrená prostredníctvom RPMN je rozhodujúcim faktorom pre ustálenie celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom. Veličina vyjadrená prostredníctvom RPMN predstavuje celkovú odplatu spojenú s úverom, t.j. navýšenie úveru, ktoré je povinný dlžník veriteľovi zaplatiť a tento faktor je rozhodujúci pre ustálenie primeranosti odplaty. Výška dojednanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru v úverovej zmluve 32% neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch podľa § 53 ods. 6 OZ platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy a je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa § 1a ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 platného a účinného od 01.09.2014. Napriek skutočnosti, že uvedené pravidlo maximálneho stropu výšky odplaty nebolo v čase dojednania úverovej zmluvy v platnosti, zastávame názor, že pokiaľ sám zákonodarca považuje odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi do výšky 2x priemernej RPMN za akceptovanú, v takom prípade výška dojednanej odplaty dojednaná v predmetnej úverovej zmluve, nemôže byť označená za neprímeranú a v rozpore s dobrými mravmi. Dojednaná odplata v úverovej zmluve vo výške 32% nepresahuje 2x váženého priemeru priemerných hodnôt RPMN za všetky typy spotrebiteľských úverov zverejneného MF SR v súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1.štvrtrok 2013 so stavom ku dňu 31.03.2013 vo výške 19,25% a zároveň nepresahuje 2x priemernej výšky RPMN zverejnenej MF SR v súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1.štvrtrok 2013 so stavom ku dňu 31.03.2013 vo výške 20,44% pre obdobné úvery. Dojednaná odplata je primeraná, v súlade so zákonom (§ 53 ods. 6 OZ platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy) a dobrými mravmi. Žalobca podporne odkazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/181/2017-74 zo dňa 25.01.2018 a rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Co/298/2017- zo dňa 13.02.2018.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, v dôsledku čoho bol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny s použitím § 387 ods. 1 CSP potvrdený.

7. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov vyvodil správne skutkové zistenia a vec i správne právne posúdil. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav a zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže vyhovieť odvolaniu odvolateľa, ktorý vo svojom odvolaní neuvádza žiadne nové podstatné skutkové či právne argumenty než tie, ktoré uviedol už pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi riadne vysporiadal a k veci pre úplnosť dodáva nasledovné:

8. Predmetom odvolacieho konania bolo v danom prípade posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalobu v časti uplatnených dojednaných úrokov vo výške 32% zamietol z dôvodu, že dojednanie o takejto výške úrokov bolo v rozpore s dobrými mravmi, čo malo za následok absolútnu neplatnosť uzavretej zmluvy o pôžičke zo dňa 26.06.2013 a žalobcovi vznikol nárok len na zaplatenie istiny s úrokom z omeškania.

9. Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

10. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

11. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa § 4 ods. 8 tohto právneho predpisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

12. Aplikáciu § 3 OZ v otázke výšky odplaty nevylučuje ani § 53 ods. 6 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Podľa tohto ustanovenia ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých finančných prostriedkov a lehotu splatnosti.

13. Uvedené ustanovenie ale nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch sa zahrňovali i údaje od tých subjektov finančného trhu, ktoré poskytujú neprimerané až úžernícke úroky. Pripustenie takejto možnosti rozhodne nebolo vôľou zákonodarcu a preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty riadiac sa zásadou dobrých mravov upravenou v ustanovení § 3 ods. 1 OZ. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 OZ alebo ustanovenia § 39 OZ je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokových sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100% oproti priemeru bánk. V prejednávanej veci však pôvodný žalobca a zmluvný partner žalovaného VÚB a.s. nebankovým subjektom nie je nakoľko ide o banku a preto primeranosť výšky úrokovej sadzby dojednanej v zmluve o úvere sa musí posudzovať podľa prísnejších kritérií ako pri nebankových subjektoch. U žalobcu ako banky poskytujúcej úvery výška úrokovej sadzby by sa nemala výrazne odkláňať od priemeru úrokových sadzieb uplatňovaných bankami pri poskytovaní obdobných úverov. Dohodnutá úroková sadzba 32 % oproti priemernej úrokovej sadzbe úverov poskytovaných

na obdobie piatich rokov bankami vo výške 10,99% (čo odvolací súd zistil na stránke NBS; súd prvej inštancie uviedol 11,06 % ale bez uvedenia zdroja informácie) o 291 % prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané, a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 OZ má preto oporu vo vykonanom dokazovaní. Uvedený záver nemôže zmeniť tvrdenie žalobcu v odvolaní, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nachádza svoje vyjadrenie v RPMN vo výške 32% zhodne s dojednanou úrokovou sadzbou, nakoľko jedinou odplatou poskytnutého úveru je len zmluvný úrok a takéto dojednanie je možné považovať za súladné so zákonom o spotrebiteľských úveroch. Súhrnné informácie o údajoch o novovzniknutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi zverejňované MF SR nie je možné nadradiť (a uprednostniť) pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka upravujúce dobré mravy. Rovnako nie je dôvodný argument žalobcu, že dojednaná výška úroku nepresahuje maximálnu výšku odplaty stanovenú v nar. vl. č. 87/1995 v § 1a, pretože výška odplaty je skoro trojnásobná, ako správne uviedol súd prvej inštancie a nar. vlády akceptuje výšku odplaty maximálne dvojnásobnú.

14. V prípade spotrebiteľských zmlúv môže súd skúmať len celkovú odplatu v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (jún 2013) a pokiaľ táto odplata podstatne neprevyšuje odplatu požadovanú na finančnom trhu, môže vyvodiť jej neplatnosť. Podľa názoru odvolacieho súdu ani zo žiadneho ustanovenia osobitného zákona upravujúceho poskytovanie úverov nemožno vyvodiť, že by malo predstavovať špeciálnu normu voči § 39 OZ a že by malo vylučovať prípadné skúmanie rozporu úrokovej sadzby s dobrými mravmi podľa § 39 OZ. Naopak, ustanovenie § 53 ods. 6 OZ dopĺňa iné normy obmedzujúce výšku odplaty (odmeny) veriteľa pri poskytovaní úverov a pôžičiek. Súčasťou odplaty je totiž nielen samotný úrok, ale aj ďalšie poplatky a plnenia pri uzavretí zmluvy alebo počas jej trvania. Súlad celkovej odplaty s odplatami na finančnom trhu podľa § 53 ods. 6 OZ nebráni súdu skonštatovať nemravnosť úrokovej sadzby podľa § 39 OZ a vysloviť jej neplatnosť. Podobne je v prerokúvanej veci nepodstatné ustanovenie § 502 ods. 1 ObZ. Toto ustanovenie vyslovuje normuje čiastočnú neplatnosť dohody o úrokovej sadzbe, ktorá prevyšuje najvyššiu prípustnú zákonnú hranicu. V prerokúvanej veci však nie je vôbec sporné, že žiaden zákon konkrétne neobmedzuje výšku úrokovej sadzby pri úvere. Z toho však nemožno vyvodiť, že by bola prípustná dohoda o akejkoľvek úrokovej sadzbe. Súd je aj pri neexistencii zákonného obmedzenia výšky úrokovej sadzby oprávnený a povinný skúmať jej súlad s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ.

15. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej, zamietajúcej časti vrátane závislého výroku o náhrade trov konania, v súlade s § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

16. Pred nadobudnutím právoplatnosti rozsudku žalobca v podanom odvolaní zobral žalobu späť v časti prevyšujúceho úroku z omeškania, v ktorej súd žalobu zamietol vo výroku III. rozsudku.

17. Podľa § 370 ods. 1, 2, 3 CSP ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

18. Odvolací súd podľa citovaného ustanovenia § 370 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v späťvzatej časti zrušil, späťvzatie pripustil a konanie o žalobe v tejto časti zastavil z dôvodu, že žalobca zobral žalobu v časti o zaplatenie prevyšujúceho úroku z omeškania (nad priznaný 5%) späť v lehote, kedy rozsudok súdu prvej inštancie nenadobudol právoplatnosť. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaný so späťvzatím žaloby nesúhlasil.

19. V odvolacom konaní vo veci samej, keď v zamietajúcej časti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonával žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčísľal a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov

CSP zakotvujúcich procesnú ekonómiu možné rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

20. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).